

Biti roditelj

Živimo u svijetu brojnih promjena – ekonomskih, političkih, tehnoloških, kulturoloških, koji se reflektiraju na različitim područjima ljudskih djelatnosti i raznim razinama: društva – zajednice – institucija – pojedinca. Izdvojimo li iz tog konteksta socijalne fenomenologije – obitelji, onda primjećujemo niz mutacija kojima je ona zahvaćena i to na nivou: 1. strukture/reduciran broj članova, učestale rastave, samohrani roditelji.../i

2. funkcionalnosti/neusklađeni odgojni pristupi, loši odnosi, površna komunikacija, nasilje.../. Sagledamo li s druge strane, pojavnosti ponašanja u populaciji djece i mladeži, onda zamjećujemo njihovo okrnjeno odrastanje u kojem su veći dio vremena prepušteni sebi i medijima, vršnjacima, sklonost samovolji i nepoštivanju autoriteta i sve češće generiranje akumuliranih problema u vidu ovisnosti, mobinga, kriminala...

Svjedoci smo svakodnevnih problema s kojima se suočavaju roditelji, tužnih i nesretnih priča o njihovoj djeci, obitelji iza kojih ostaju tragovi brojnih pitanja – što smo kao roditelji pogriješili, gdje smo zakazali? U slučaju devijantnih istupa mladih, prozivaju se najprije roditelji i tada su pod povećalom djeca rastavljenih, samohranih roditelja... Skloni smo pojednostavljenom zaključivanju, po modelu uzrok-posljedica, te je najlakše nekoga optužiti i tako stvoriti privid rješavanja problema. Po toj analogiji je za ponašanje djece kriva obitelj. Zahtjevnije je sagledati složene čimbenike koji djeluju na mlade i koji razotkrivaju da nije isključiva krivnja roditelja za određeno ponašanje.

U svijetu globalizacijskog zamaha, gdje zahvaljujući modernoj tehnologiji povezivanje među ljudima ne predstavlja problem, dešava se jedan paradoksalan fenomen. Dok se, s jedne strane, premošćuju ogromne udaljenosti, sve više zjapi jaz među osobama koje bi trebale biti najviše povezane – a to su članovi obitelji. No, ne možemo ignorirati promjene i aktualna zbivanja u životnom okruženju koja stvaraju drugačije uvjete odrastanja naše djece. Ne pomaže nam tada da kao roditelji nostalgично prizivamo prošlost"... U moje vrijeme..." i pribjegavamo tradicionalnim modelima odgoja koji postaju nefunkcionalni. U evoluciji obiteljskih odnosa važno je osvijestiti zahtjevnost uloge roditelja u opterećujućoj sadašnjosti, suočiti se s činjenicama i rješavati ih na najbolji mogući način.

Ne postoji roditelj koji nije pogriješio, ali postoji razlika između roditelja koji se propituje o svojim pogreškama i onog koji ih nastavlja ponavljati.

Svakodnevno se u obiteljima odvijaju velike-male drame, koje probijaju šutnju i zahtjevanja tek kad poprimie krajnji oblik u

Zdravi grad Poreč

BITI roditelj

Predavanja i radionice za roditelje

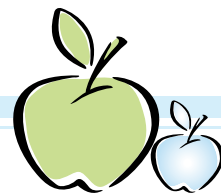
Predavač: Vilma Bednar, dipl. psiholog

vidu nasilja, prijetnji, ovisnosti... a tada je već potrebna stručna pomoć i intervencija. Nema obitelji koju ne zahvaćaju krize i tada bi njeni članovi trebali mobilizirati unutarnje snage i preuzeti svatko svoj dio odgovornosti te biti jedni drugima potpora u rješavanju problema. Nažalost, obično se dešava da su toliko emotivno zaokupljeni problemom, da ne uspijevaju sagledati njegovu suštinu, te pogoršavaju stanje ili napuštaju obitelj. S posljedicama koje su bolne i dugotrajne, posebno za njene krhke članove, a to su najčešće djeca. Stabilnost svake obitelji određena je kvalitetom međusobnih odnosa njenih članova, tj. koliko su spremni usklađivati interese, prilagođavati se, međusobno

poštivati. No, nije jednostavno objektivno sagledati te procese, a pojedini članovi nisu osposobljeni za preuzimanje kompetentnije uloge, te ih je potrebno dodatnom edukacijom osnažiti.

Svaki roditelj želi svom djetetu što bolju i uspješniju budućnost. No, djeca se ne stvaraju "po principu odljeva" – prenošenjem genetskog nasljeđa ne prenosimo im i psihološku datost koju bismo htjeli.

Roditeljstvo je složen proces u kojem ljubav, poštenje, angažiranost nisu dovoljna garancija uspjehu. Ponekad dobri roditelji imaju problematičnu djecu i obrnuto. Roditeljstvo nije unaprijed određen sklop ponašajnih obrazaca koji možemo primjenjivati u raz-

nim situacijama. Roditeljstvo je jedan stalno mijenjajući sustav koji ovisi o osobnosti roditelja, osobnosti učenika, utjecaju okolnih faktora i nasljednim dispozicijama. Osobno, svoju ulogu roditeljstva stalno nadograđujem, profesionalnim iskustvima i znanjima, ali i učeći od vlastite djece.

Mislim da svaki čovjek ima neko opće ljudsko poslanje i ovisno o svojoj ulozi trebao bi težiti boljitku u svom okruženju, na osobnom i profesionalnom planu.

Koja je uloga roditelja?!? – Dovoljno je da se prisjetimo veličanstvenog događaja rođenja djeteta pa da bude jasno da je roditeljima najvažniji zadatak da ga podupru u njegovom rastu i razvoju. Nema snažnijih emotivnih veza od onih koje proizlaze iz te relacije roditelji – djeca, na temelju kojih se crpi snaga za rješavanje i krajnje opterećujućih situacija. Ta povezanost nije sporna, svi mi nosimo u sebi pohranjene te interemotivne relacije koje traju i kad roditelja više nemamo, ako njima ne kočimo djetetov razvoj i osamostaljivanje.

Izdvojili smo samo neke postavke o ulozi roditelja koje će se posredovati kroz edukativni program **Biti roditelj**. Program je sa-

stavni dio Obiteljske politike i sveobuhvatne brige za zdravlje obitelji u okviru projekta Zdravi grad i realizira se u prostorijama Zdravog grada – Poreč. Program je posebno promoviran u Mjesecu zdravlja obitelji iako

ima svoj kontinuitet tijekom čitave godine. Program je koncipiran kao tečaj vođenja grupe kroz proces roditeljstva putem ciklusa od sedam tematskih predavanja/posredujemo znanja/i pratećih radionica/razvijamo vještine/. Dodatnim znanjima nastojimo pridonijeti osvješćivanju roditelja i sagledavanju njihove uloge iz različitih aspekata, a posredovanjem raznih vještina utjecati na razvijanje navika i selekcijskih obrazaca ponašanja kako bi bili efikasniji u odgoju. Roditelji nisu odgovorni za učinkovitost svoje djece, tj. što će njihovo dijete postati, ali su odgovorni za primjer koji im daju. Pretpostavka je da ćemo ovim programom aktualizirati njihove očuvane potencijale i osnažiti ih za veći angažman i efikasnije reagiranje u složenim obiteljskim situacijama.

Program je temeljen na postavkama humanističke psihologije i logoterapijskom pristupu i aktualizira antropološku određenost čovjeka koji pronalazi smisao jedino u zajedništvu s drugima.

Vilma Bednar, psihologinja, voditeljica programa
fond-zdravi-grad@pu.t-com.hr

Priprema mladih za brak

Priprema je održana u obliku dvodnevnog predavanja 12. i 13. ožujka 2008. godine, od 19 do 21 sat u Foajeu Šibenskog kazališta i bila je otvorena za sve mlade bračne parove i one koji to imaju namjeru postati.

Radeći kao obiteljski savjetodavac već dugi niz godina, uočila sam neke bračne probleme koji prednjače pred ostalima. Muškarci i žene pate jer nisu uspjeli ostvariti dobre odnose, često se ne razumiju, nemaju vremena jedno za drugo i imaju osjećaj da su u životu svoga bračnoga partnera na posljednjem mjestu. Sve te neostvarene potrebe (biti uvažen, voljen, pripadati nekome i istovremeno biti slobodan) izazivaju kod oba bračna partnera negativne osjećaje, a ovi pak neadekvatno ponašanje bilo u obliku agresije ili depresije. Agresivno ili depresivno ponašanje ruši bračno zajedništvo koje često postaje "ratno poprište" gdje svatko napada onog drugoga, a sebe brani. Mali postotak bračnih parova u svojim krizama (kraćim i dužim) potraži savjet stručne osobe.

Obiteljski savjetodavac nije ni pravnik ni sudac, već osoba koja će bračnom paru pomoći, tj. naučiti ih ispravnoj komunikaciji. Zbog toga sam prilikom priprema Gradskog tima za Šibenik – zdravi grad za mjesec ožujak, kada su naš grad i županija bili nositelji medijske kampanje, predložila ovu temu smatrajući je veoma bitnom.

Za bilo kakav uspjeh u životu potrebno je

znanje koje nam predstavlja određeni preduvjet za taj uspjeh, pa je tako i za uspješan brak potrebno mnogo znati i obostrano to ostvarivati.

Dijelovi te pripreme bile su teme "Odlučili smo se za brak i obitelj – što je to?", "Muškarac i žena – dvije istine u jednom braku", "Potrebe, osjećaji i ponašanje", "Izražavanje emocija i emocionalna iskrenost", "Kako se razumjeti – komunikacija – razgovor", "Kako hraniti bračnu ljubav?", "Tolerancija

ja i kompromisi u braku", "Zašto u braku ljubav ne uspijeva i što učiniti?", "Spolnost i seksualnost u braku", "Planiranje obitelji – kontracepcija", "Što moramo kao odgojitelji – važne su prve 3 godine djeteta", "Model zdrave obitelji" i "Kako i zašto se dogodi bolesna obitelj?".

Jozefina Škarica, dr. spec. školske medicine, voditeljica Obiteljskog savjetovališta pri Caritasu Šibenske biskupije

